

Як ведеться першим леді?

42

«Дорої господині посада є: бути тихою, скромною, постійною, обережною; до Бога старанною, до свекра та свекрухи шанобливою; з чоловіком обходитися любовно і пристойно, малих дітей привчати до справедливості та любові до ближнього; перед родичами та свояками бути гречною, добру мову слухати охоче, брехнями й лукавством гребувати; не бути дозвільною, але оцінювати всякий виріб і ощадливою бути у витратах». Цікава характеристика дружини, особливо, якщо врахувати, що виведена вона не просто жінкою, а сильним і вольовим політиком – Катериною II. А як ведеться першим леді нині й чи застаріли настанови російської цариці? І так, і ні.

Бо дружини деяких президентів «піднімають» їх на політичний олімп, підтримують після цього все життя й часто навіть виступають анонімними авторками найбільш значущих державних і міжнародних рішень.

Інші ж залишаються «в тіні» своїх популярних, звеличених політикою чоловіків. Утім, з того, наскільки громадськість має змогу дізнатися про життя-буття першої леді, можна, мабуть, зробити висновок не тільки про особистість самої дружини президента, а й про главу держави, чи поділяє він принцип трьох «к» – *kinder, kirche, küche*, чи все ж таки має демократичні

погляди. Зрозуміло й те, що інформація про особисте життя перших осіб держави претендує на певну дозованість, проте не на суцільну ж закритість. Скажімо, на деяких президентських порталах (Україна, Білорусь, Іран, Лівія) нема відповідної інформації про першу леді. Доводиться послуговуватися їхніми нечисленими інтерв'ю, нечастими виступами на публіці, а подекуди – й інформацією не надто офіційних видань. Однак, що поробиш: публічність – не завжди загальновідомість. Хоча виборцям цікаво знати про подружжя № 1 якомога більше. Це зміцнює довіру.

Україна

Дружина Президента України Віктора Януковича **Людмила Олександрівна** очолює благодійний фонд «Від серця до серця» (Донецьк). А ще в пані Людмили 12 хрещеників плюс цілий дитбудинок «Пролісок» у Макіївці.

31 січня 2010 року, коли в родині Віктора Януковича-молодшого та його дружини Ольги народився хлопчик, третій онук Віктора Федоровича, нинішній Президент України заявив: «Дружина вже попередила мене, що буде набагато більше уваги приділяти онукові, аніж мені. І розповіла навіть, як вона це робитиме зі своєю свахою. Я кажу: я вам заважати не буду, буду тільки допомагати» (джерело – <http://vokzal.net.ua/politics/ukr/texts/1945.html>).

Віктор Янукович і Людмила Настенко познайомилися 1969 року в Єнакієвому – рідному місті Президента. Історію цього знайомства сам В. Янукович розписував у романтичних тонах, однак, по суті, вона досить прозаїчна: коли на Єнакіївський металургійний комбінат привезли велику партію цегли, її довелося розвантажувати навіть жінкам. Людмила не втримала цеглину в руках і та впала їй на ногу. Подруги привели постраждалу до заводських газовиків. «Глянув на неї і щось у серці тьохнуло. Подав кружку води, допоміг сісти на лавку. Так і познайомились, а потім розговорилися», – згадував Віктор Янукович. Побралися Людмила й Віктор у листопаді 1972-го. «Я не шкодую, що вийшла за нього заміж, тому що він просто надійний», – розповіла в одному з інтерв'ю Людмила Янукович. «Бог нас послав одне одному», – вважає вона («Газета по-київски», № 6 (145) 15–21 лютого 2010 року).

Перша леді Української держави набула нового статусу зовсім недавно – 25 лютого 2010 року. Незадовго до цього чинний Президент України Віктор Янукович заявив, що політика їй давно набридла, а перевагу вона віддає не урочистим прийомам, а відповідальній «посаді» дружини, матері, домогосподарки (джерело – <http://news.liga.net/photonews/NF100089.html>).

Після переїзду чоловіка до столиці вона розривається між Києвом і Донецьком. Від «цілковитого» переїзду до головного українського міста відмовилася. Віктор Янукович приїжджає на батьківщину не так вже й часто, переважно по роботі або на свята (джерело – <http://news.liga.net/photonews/NF100089.html>).

Галина Родіонівна Лукашенко, дружина президента Республіки Білорусь, практично не залишає меж свого рідного села Рижковичі неподалік Могильова, де колись проживав і сам «батька». Працює вона головним спеціалістом Шкловського району з оздоровлення та санаторно-курортного лікування. В офіційних заходах Галина Лукашенко ніколи участі не брала, у поїздках чоловіка жодного разу не супроводжувала, за кордоном жодного разу не була – за її словами, не тягне. 1994 року, коли Олександр Лукашенко став президентом Білорусі, вона залишилася в селі за своїм бажанням (джерело – «Комсомольская правда в Белоруссии» від 29 вересня 2005 року). Завжди жила як проста селянка: мала корову, курей, город, одяг купувала у звичайних магазинах. Однак після того, як у британській пресі з'явилися кадри, що зафіксували, як дружина президента доїть корову, спокійне сільське життя Галини Лукашенко скінчилося: тварину у першій леді відібрали, будинок обнесли високою стіною й побудували спостережний пункт (джерело – http://www.compromat.ru/page_19633.htm).

Отож вона курсує між Рижковичами й Мінськом, провідуючи синів і чоловіка (до речі, коли Галина Желнерович і Олександр Лукашенко тільки-но почали зустрічатися під час навчання в школі, «батька» ходив на побачення до своєї обраниці аж за чотири кілометри в сусіднє село!). У столиці відвідує Національний академічний театр ім. Я. Купали, Театр музичної комедії, концерти. Час від часу відпочиває в Сочі в санаторії «Білорусь». Політична активність пані Галини виявляється хіба що тоді, коли односельці просять її передати листи чоловікові. Вона їх ретельно перечитує й, оцінюючи

серйозність останніх, передає Лукашенкові (джерело – «Комсомольская правда в Белоруссии» від 29 вересня 2005 року).

Коли ж Галина Лукашенко нібито зізналася, що хотіла б більше часу проводити поруч із чоловіком, брати участь у публічних державних заходах, він поставив їй одну умову: дружина повинна схуднути, аби зовнішністю цілком відповідала статусу першої леді країни. Спеціально з цією метою білоруський президент розпорядився побудувати в Рижковичах, де мешкає трохи більше 400 чоловік, просторий спорткомплекс із басейном (2006 рік). Займатися водними й іншими процедурами дружина білоруського лідера мала під наглядом особистого тренера та лікаря (джерело – http://www.federalpost.ru/out/issue_20951.html).

Відтоді минуло вже досить часу, а дружина Лукашенка так і не стала публічною особою.

Росія

Світлана Володимирівна Медведєва – дружина третього президента Російської Федерації Дмитра Анатолійовича Медведєва, жінка сильна та владна, котра, до того ж, любить відвідувати і світські раути, і православні богослужіння. Товариська й енергійна Світлана Медведєва, вважається, налагодила зв'язки, які дозволили її чоловікові вирватися з академічної сфери права в світ торгівлі,

унаслідок чого їхні з Путіним шляхи перетнулися. Саме завдяки її зусиллям Медведєв звернувся до православної віри і РПЦ підтримала його кандидатуру на виборах президента. Вважається, що після пані Світлана стала впливовою фігурою за лаштунками Кремля, а також, як каже сам Медведєв, забезпечує «міцні та надійні тили» своєму чоловікові, котрого знає ще зі школи. Справді, зі своєю першою і єдиною дружиною майбутній російський політик познайомився ще в початковій школі, 35 років тому. Світлана Лінник і Дмитро Медведєв навчалися в паралельних класах. Їхні вчительки, дружні між собою, разом водили дітей гуляти, а Дмитро, подорослішавши, почав залицятися до першої красуні школи. Здобувши середню освіту, Медведєв вступив на юридичний факультет Ленінградського держуніверситету, а Світлана

– до Фінансово-економічного інституту, але дружба між молодими людьми не припинилася. 1989 року вони нарешті одружилися. Після створення сім'ї Світлана ще певний час працювала за фахом, спостерігаючи водночас за кар'єрним зростанням чоловіка. З 1990-х, коли Дмитро Медведєв викладав в університеті, Світлана займалася різною громадською діяльністю. У 1996-му в сім'ї Медведєвих сталася, безумовно, найважливіша для будь-якої родини подія – народився син Ілля. З цього моменту Світлана на деякий час закономірно знизила свою громадську активність, зосередивши основну увагу та сили на вихованні дитини й підтриманні в належному стані домашнього вогнища. Після різкого кар'єрного злету чоловіка у 2000-ні роки С. Медведєва освоїла нові сфери суспільної діяльності. Вона активно займалася налагодженням культурних і туристичних зв'язків між Росією та Італією, а також між окремими містами обох країн. З квітня 2007-го Світлана Володимирівна очолює опікунську раду «Духовно-моральна культура підрастаючого покоління Росії», створену з благословення патріарха Алексія II. Сьогодні вона також займається благодійністю: патрує санкт-петербурзький будинок-інтернат № 1, в якому проживає 316 вихованців віком від 4 до 25 років. Стильно одягнену блондинку можна скоріше зустріти на благодійному концерті в італійському посольстві або на вечірці Валентина Юдашкіна, ніж у залах Кремля. До речі, саме Юдашкін є модельєром дружини російського президента.

Тож, зважаючи на епатажність нової російської світської левиці, голландські квітникарі зробили першій леді Росії подарунок: вивели новий сорт тюльпанів, який так і назвали – «Світлана Медведєва», презентувавши його їй на відкритті знаменитої голландської виставки квітів «Кекенхоф-2010», куди дружина президента РФ прибула разом із принцесою Нідерландів Максимою.

Грузія

Перша леді Грузії **Сандра Елізабет Рулофс** – жінка ефектної зовнішності, котра не лише одягається зі смаком, а й грає на фортепіано та флейті, захоплюється живописом, знає, окрім рідної голландської, ще шість мов (німецьку, англійську, російську, грузинську, французьку й іспанську). Проте свій перший візит до Грузії пані Рулофс здійснила ще до «знакового» знайомства з Михаїлом Саакашвілі – влітку 1992 року, коли як співробітниця Червоного Хреста

відвідала Грузію з гуманітарною місією. Однак уже наступного, 1993, року вони зустрілися в університетському кафе у Страсбурзі в Міжнародному інституті прав людини: Михаїл тут стажувався, а Сандра приїхала на курси, після яких мала вирушати до Сомалі, де їй належало захищати ці само права. Та географічні координати своєї «місії» їй довелося змінити, приїхавши зовсім не до Сомалі, а до Грузії! Тут її сприйняли

добре, привітно прозвали «голландською трояндою» – символом нової Грузії. За переказами, народ плакав, слухаючи Сандру по телебаченню, особливо коли вона співала грузинською мовою «Суліко».

Нині перша леді Грузії виховує двох синів – Едуарда й Ніколоза, а також активно займається доброчинністю. До речі, хрещеним батьком Ніколоза є колишній Президент України Віктор Ющенко.

Сандра Рулофс залюбки займається політикою, охоче дає інтерв'ю на політичні теми, зокрема, про серпневі події 2008 року: «...Якщо Росія виведе свої війська та скасує визнання незалежності Абхазії і Південної Осетії, тоді між нами зможе відновитися діалог. Ми цього не виключаємо. Ми все ще на це сподіваємося» (цитата з інтерв'ю французькому «Radio France Internationale» у вересні 2008 року).

У травні 2007-го Сандра Рулофс отримала премію української громадської організації «Жінка III тисячоліття». А ще раніше побачив світ український переклад книги дружини Саакашвілі «Перша леді Грузії. Записки ідеалістки». Це видання презентувалося в нашій державі 2005 року за підтримки дружини тодішнього Президента України Катерини Ющенко. У книзі С. Рулофс чітко окреслила політичні ідеали свого чоловіка:

«Міша був переконаний, що він – єдина надія для цієї країни, і я була настільки ж у цьому впевнена. Він сказав якимось, що добре прожив 35 років і був готовий померти... Я заплакала ...».

«Краще ніяких реформ, ніж половинчасті!»: портрет політика Саакашвілі».

Туреччина

У серпні 2007 року вперше в історії світської Туреччини на чолі країни стала людина з ісламістськими поглядами. **Хайрюніса, дружина нового президента Абдуллі Гюля**, постійно носить мусульманський одяг. А оскільки в Туреччині заборонено носіння ісламської хустки (хіджабу) в будинку уряду й інших державних установах, наприклад, в університетах, першу леді не запрошують до резиденції глави держави. Однак мати трьох дітей

турецького президента не засмучується: у жіночих колах Туреччини вона добре відома своїми шикарними хустками від європейського бренду «Hermes» і позолоченими накидками від «Dior». До того ж вельми різноманітними є й інші уподобання «головної мусульманки» Туреччини: вона захоплюється приготуванням страв кухонь народів світу, цікавиться музикою й багато читає. До речі, не відмовляється й від політичної літератури, зокрема «Зухвалості надії» Барака Обами чи «Говорячи за себе» Чері Блер, дружини колишнього британського прем'єра (інтерв'ю Хайрюніси Гюль саудівському виданню «MBC Haya Magazine», лютий 2009 року).

Хайрюніса Гюль вийшла заміж, коли їй було лише 15, а чоловікові – 29 років. Попри різницю у віці, вона

завжди підтримувала всі його політичні починання і сьогодні говорить про те, що Туреччина, врешті, стане демократичнішою країною й обере успішніший шлях розвитку. «Моє ім'я означає «благодатна жінка». І я сподіваюся, що після всіх негараздів ми всі прийдемо до загального блага», – зазначає вона. Відповідаючи на запитання про реакцію суспільства на її хіджаб, Гюль сказала: «Я іноді дивуюся, чому ці люди так мене критикують, вони ж мене зовсім не знають» (цитата з інтерв'ю турецькому виданню «Today's Zaman» 14 травня 2007 року).

І справді, Х. Гюль демонструє соціальну активність, опікуючись сиротами, інвалідами й покинутими дітьми. За допомогою свого чоловіка пані Хайрюніса підтримує неурядові організації, котрі намагаються поліпшити життя людей похилого віку. Саме вона – ініціатор загальнотурецької програми «Освіта здолає всі перешкоди», одним із основних напрямів якої є підвищення рівня освіченості людей із фізичними вадами, бо в Туреччині лише 15 відсотків із 8,5 мільйона інвалідів прагнуть вчитися далі після закінчення початкової школи. Іще одна акція дружини турецького президента – «Проект 81-ї зірки». Його суть проста: здібні діти з 81 провінції країни мають виборювати звання «зірочки» свого регіону, розвиваючи таким чином власні навички й підвищуючи рівень загальної ерудованості суспільства (інформацію розміщено на офіційному порталі президента Туреччини – www.tccb.gov.tr/pages/president). Недарма ж життєвим кредо Хайрюніси Гюль є слова: «Я вважаю за краще, аби про мене говорили завдяки моїм справам, а не про те, у що я вдягнена» (інтерв'ю Хайрюніси Гюль саудівському виданню «MBC Haya Magazine», лютий 2009 року).

Франція

Карлу Бруні-Саркозі називають «першою леді нової формації». Наслідують її манеру одягатися, з неї беруть приклад, відзначають її унікальне відчуття стилю, дивовижну грацію, спокій і гідність у погляді й рухах. Президент Франції Ніколя Саркозі, одружившись 2008 року з колишньою фотомоделлю та співачкою, зламав існуючий стереотип, адже вона – цілковита протилежність загальноприйнятого уявлення про першу леді глави держави (інформація міститься на офіційних сайтах президента Франції Ніколя Саркозі (www.elysee.fr/president/accueil.1.html) та першої леді Карли Бруні (www.carlabrunisarkozy.org)).

У 1990-ті Бруні стала обличчям компаній «Guess» і «Versace» та однією з десяти найзнаменитіших і високооплачуваних моделей у світі. Після відходу від модельного бізнесу спробувала себе в ролі сольної виконавиці. 2003 року вийшов її дебютний альбом під назвою «Хтось мені сказав» («*Somebody Told Me*» / «*Quelqu'un m'a dit*»), який мав великий успіх у Франції, причому співачка-початківець сама написала 8 пісень із 11. Свій альбом 2008-го, між іншим, Бруні-Саркозі подарувала кожному члену французького уряду безпосередньо на спеціальному його засіданні, скликаному Ніколя Саркозі.

Карла Бруні супроводжує чоловіка в усіх закордонних поїздках, часто навіть шокуючи представників іноземної еліти та ЗМІ. Скажімо, під час офіційного візиту президента Росії Дмитра Медведєва до Франції в березні 2010 року Бруні зустріла високоповажне подружжя з РФ без... спідньої білизни. Це обурило пресу, однак Саркозі анітрохи не засмутило. Так раніше, у квітні 2008-го, на нью-йоркському аукціоні «*Christie's*» чорно-білий знімок оголеної Бруні був придбаний неназваним колекціонером з Китаю за 91 тисячу доларів, що в 30 разів перевищило стартову ціну в три тисячі доларів США. Тоді президент Франції не лише не засудив колишню фотомоделль, а й навіть вельми схвально висловився про деякі знімки дружини.

Саркозі та Бруні не просто відверті з журналістами, розповідаючи про своє особисте життя, вони не

приховують своїх почуттів під час закордонних поїздок і дозволяють собі прилюдно обійматися в Тюільрі. Тому дивують нагадування французької преси про те, що ще на початку роману з Саркозі К. Бруні заявляла: «Та мені просто нема чого робити поруч із цим волохатим мамонтом з доісторичної ери, якому місце хіба що в антикварній лавці».

Сьогодні ж, перебуваючи «поруч із цим волохатим мамонтом», Карла Бруні сумлінно виконує обов'язки першої леді Франції. У липні 2009 року госпіталь італійського міста Аквили, яке 6 квітня 2009-го пережило землетрус, купив інкубатор для догляду за найслабшими з новонароджених дітей на гроші, подаровані першою леді Франції (а це, ні багато, ні мало, – 50 тисяч євро). Раніше, 2008-го, Карла Бруні пожертвувала на благодійність 238 тисяч євро – стільки тоді становила виручка співачки від продажу її альбому «*Comme si de rien n'était*».

Тож, незважаючи на злі язики, у листопаді 2008 року Карла Бруні посіла перше місце в британському рейтингу «найкльовіших» знаменитостей, обійшовши популярну британську співачку Кейт Буш, а також Бейонсе та вокаліста «*Led Zeppelin*» Роберта Планта.

Інженер-економіст за фахом, **дружина казахського лідера Нурсултана Назарбаєва Сара Алписівна** є засновницею дитячого благодійного фонду «Бобек». Фонд опікується нездоленими дітьми, дбає про морально-духовну освіту та виховання підростаючого покоління. У березні 2006 року вона ввійшла до складу Нацкомісії у справах сім'ї та гендерної політики при президентові. З ініціативи першої леді Казахстану на захист дітей-сиріт прийнято Закон «Про дитячі села сімейного типу та будинки юнацтва». Завдяки цьому в усіх регіонах республіки створюються дитячі села сімейного типу для сиріт, відкриваються будинки «Надії», будинки юнацтва. Особливу увагу дружина президента приділяє сиротам, котрі навчаються у коледжах, вузах і училищах: Сара Алписівна щомісяця через фонд «Бобек» надає кожному з них благодійну допомогу. Дружина президента є автором ідеї морально-духовної освіти та виховання дітей – «Самопізнання», що допомагає дітям пізнати себе, розкрити творчі можливості, вчить духовності, гуманізму та людяності. «Особистостями не народжуються, а стають, – вважає вона. – Тому прищеплювати загальнолюдські цінності важливо вже з раннього дитинства».

Сара Назарбаєва є автором низки книг, присвячених здоровому способу життя. 2002 року дружині президента Казахстану вручено спеціальну нагороду ЮНІСЕФ за видатний внесок у галузі захисту прав та інтересів дітей.

До речі, своїх дітей у Назарбаєвих троє: вони виховали дочок Дарігу (1963 р. н.), Динару (1967 р. н.) та Алію (1980 р. н.), а нині опікуються трьома онуками (Нуралі, Алтаєм і Айсултаном), трьома онучками (Венерою, Денізою і Тіарою) та правнуком Аланом (використано інформацію з офіційного порталу президента Казахстану (www.akorda.kz) та статті журналу «Бомонд», зима-2007).

Казахстан

Перша леді Ірану **Азам аль-Садат Фарахі** – єдина дружина президента Махмуда Ахмадінежада. Попри те, що шлюб подружжя взяло 1980 року. Відомо, що вона закінчила Технологічний університет у Тегерані, має ступінь магістра в галузі машинобудування й до 2005 року, коли її чоловік зайняв президентське крісло, навіть читала лекції в рідному університеті. На батьківщині Азам аль-Садат Фарахі славиться своїм консерватизмом й такою само прихильністю до революційних ідей, як і її чоловік. Безмовна і покійна, вона завжди з голови до ніг щільно закутана в чорний мусульманський одяг. Можна зрозуміти тільки те, що вона носить окуляри.

Про першу леді ІРІ україно мовляв навіть місцева преса, проте в одному зі своїх інтерв'ю Ахмадінежад колись зауважив, що його дружина дуже добре готує (повідомило інформгентство «Right Pundits» 30 червня 2008 року). Також він згадав про її захоплення з а к о р д о н н и м и поїздками, у яких Азам Фарахі супроводжує свого чоловіка під час офіційних візитів по всьому світу. Однак вперше світова громадськість побачила першу леді Ірану тільки через рік після приходу Ахмадінежада до влади, коли 2006-го вона супроводжувала

чоловіка під час його подорожі до Малайзії. Лише 16 листопада 2009 року Азам аль-Садат Фарахі дебютувала в статусі першої леді Ірану, виступивши публічно. Вона взяла участь у форумі дружин глав держав, які не приєдналися, в Римі, влаштованому ФАО (Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН) напередодні Всесвітнього саміту з продовольчої безпеки. Хоча вона й не піднялася на подіум, але виступила зі свого місця в залі. Для дружини президента Ірану не було заготовлено жодних текстів, отож виступ першої леді став своєрідним експромтом (повідомлення про це з'явилося в італійському виданні «La Stampa» 16 листопада 2009 року).

У своїй промові вона з гордістю розповіла про те, що завдяки мудрому керівництву Ірану в країні ніхто не голодує. На її переконання, саме релігійна система управління в державі сприяє підвищенню продовольчої безпеки сімей. Вона звернула увагу на становище палестинців у Газі, котрі через ізраїльську блокаду живуть у крайній бідності, закликала дружину президента Єгипту посприяти вирішенню цього питання. «Світ повинен почути палестинських жінок і дітей», – резюмувала вона.

Багато оглядачів сприйняли цей заклик як крок назустріч Каїру, з яким Тегеран розірвав дипломатичні відносини ще в 1980 році, після того, як Єгипет надав притулок поваленому іранському шаху. Дружина іранського президента виконала ще одну дипломатичну місію: вона передала італійському уряду послання чоловіка, в якому містилося прохання підтримати Іран і зовсім не випадково давалася висока оцінка чудовим торговельно-економічним відносинам між двома країнами.

Подружжя виховало трьох дітей – двох синів і доньку, котрі, на відміну від батьків, мають цілком протилежне ставлення до політики. Точніше, взагалі його не мають.

46

Іран

Дружина лідера лівійської революції **Сафія Каддафі** «не цікавиться політикою», за що свою «половинку» найбільше і любить Муамар Каддафі. Лише одного разу вона дозволила собі різкі політичні висловлювання: 1986-го Сафія Каддафі вимагала смертної кари для президента США Рональда Рейгана. Причини на те в неї були найсерйозніші – під час американського бомбардування палацу Каддафі загинула прийомна 15-місячна донька Каддафі й були поранені двоє його синів.

Незважаючи на те, що в Лівії, як і в будь-якій іншій ісламській державі, узаконено полігамію, Каддафі не є її прихильником (про це він заявив в інтерв'ю іноземним журналістам ще 1979 року). Сафія стала другою і єдиною дружиною полковника, народивши йому аж сімох дітей: шістьох синів і одну дочку, Айшу. Він виховує дітей дуже суворо, але при цьому не влаштовує вдома тиранії, намагається прислухатися до думки своїх домочадців. Більше того, Каддафі – переконаний противник дискримінації жінок. «Жінка повинна мати всі права, виключаючи право перетворення на чоловіка», – залюбки цитує свого лідера лівійська преса. Такі переконання підштовхнули Сафію Каддафі відвідати Перший загальноарабський жіночий саміт, що відбувся у листопаді 2000 року в Каїрі з ініціативи Ліги арабських держав. Проте чоловік пані Каддафі зазвичай вважає за краще брати з собою в поїздки озброєний загін жінок-охоронців (до речі, досить таки привабливої зовнішності), аніж власну дружину: останній її закордонний візит до Чаду датується 1999

роком. За кордон Сафія Каддафі справді виїжджає задля відвідин усляких « ж і н о ч и х » заходів або ж заради шопінгу в найвідомішому лондонському універмазі «Harrods», де можна придбати предмети розкоші на будь-який випадок та ексклюзивну косметику.

Причому в Британії перша леді Лівії зупиняється в номері вартістю 1500 доларів США на добу п'ятизіркового «Dorchester Hotel».

Каддафі взяв Сафію за дружину відразу ж після приходу до влади, 1969 року. Вона працювала медсестрою й доглядала Каддафі після автомобільної аварії. За деякими даними, остаточне рішення одружитися на Сафії Каддафі прийняв після того, як дізнався про її відмову брати участь в одному з численних замахів на життя полковника, а саме – отруїти його в лікарні.

Відомо, що 1968 року він узяв шлюб із жінкою на ім'я Фатіма, котра народила йому сина. Проте союз розпався – про першу дружину полковника відомо лише те, що вона потрапила в немилість.

Лівія

Сюзанна Мубарак – дружина президента Хосні Мубарака, перша леді Єгипту. Дочка єгипетського лікаря й медсестри з Уельсу Лілі Мей Палмер, Сюзанна стала першою і єдиною дружиною Хосні Мубарака. Разом вони виховали двох синів – Алаа та Гамалю.

Попри те, що Сюзанні не раз дорікали з приводу дорожнечі її одягу та прикрас, не можна казати, що вона викидає «на вітер» державні кошти. Уже 1985 року Сюзанна Мубарак, співпрацюючи з Британським національним музеєм, заснувала Дитячий музей у Каїрі. У 2005-му за її підтримки було відкрито відділення Громадської бібліотеки Мубарака в курортному місті Хургада.

Президентська дружина постійно опікується проблемами материнства й обездолених дітей Єгипту, за що в народі її звать «мама Сюзанна». До того ж вона виконує обов'язки радника Національної ради материнства й дитинства Єгипту. 1996 року С. Мубарак отримала почесну премію від Федерації арабських

видавців за просування й підтримку арабської літератури на Африканському континенті.

Позаяк перша леді Єгипту вільно говорить російською, вона неодноразово допомагала представникам мистецької еліти РФ експонувати їхні твори на берегах Нілу. Наприклад, 2006 року ростовський художник Віталій Куликовський мав змогу викладати єгипетським студентам і відкрив персональну виставку в Каїрі саме за підтримки Сюзанни Мубарак (використано інформацію з офіційного порталу президента Єгипту (www.presidency.gov.eg) та сайта ФАО (www.fao.org)).

47

США

У своїй книзі «Зухвалість надії» 44-й президент США Барак Обама відгукнувся про свою другу половинку Мішель так: «Мій найкращий друг, хранителька домашнього вогнища, любов усього мого життя». Це, звісно, справа сімейна, але Мішель, хоча й жартома, публічно розповідає про свого чоловіка не такі вже приємні речі, як-от те, що він «уві сні сильно хропе», у нього «тхне з рота» і, як усі мужики, він «розкидає по будинку брудні шкарпетки». А потім, хоч як це дивно, додає: «Барак – романтик... Він мені квіти часто

дарує. Вчора от знову приніс. А я... Я для нього дітей виховую» (інтерв'ю американському журналу «*Glamour*» від 3 вересня 2007 року).

Та **Мішель Обама** не лише зразкова мати і дружина: вона ще й яскрава модниця. Прикладами для наслідування для теперішньої першої леді стали Жаклін Кеннеді й Сара Джессіка Паркер (Керрі з телесеріалу «Секс і місто»). Не дарма ж 2009 року Мішель Обама з'явилася на обкладинці березневого номера знаменитого модного журналу «*Vogue*».

Очолюючи одну з урядових агенцій, **Маргарита Завала де Кальдерон**, дружина мексиканського президента Феліпе Кальдерона, опікується соціальним сектором й безпосередньо мексиканськими сім'ями. Її діяльність високо шанують у мексиканському суспільстві. Вона відома своїм протистоянням розповсюдженню наркотиків у Латинській Америці, прагненням захистити жінок, хворих на СНІД.

Журналістка **Марисабель Родрігес де Чавес**, колишня перша леді Венесуели, не змогла змиритися з політикою, яку проводив її чоловік Уго Чавес, розлучилася з ним і перейшла в опозицію. Їхній шлюб тривав недовго – чотири роки (1998–2002 рр.). До нього Чавес був 18 років одружений із Ненсі Колменарес. Остання не вельми цікавилася політикою чоловіка, а от Марисабель Родрігес не витримала, заявивши, що «не може підтримувати концентрацію влади в одних руках». Вона також звинуватила колишнього чоловіка в спробі «загіпнотизувати народ» і додала: «Я не можу підтримати це прагнення до нескінченного перебування при владі». Родрігес досить активно долучилася до протестів проти запропонованої президентом Уго Чавесом конституційної реформи 2007 року, що мала усунути

Венесуела

реформи 2007 року, що мала усунути

обмеження термінів перебування однієї людини на посту глави держави. До речі, Марисабель Родрігес стала на бік короля Іспанії Хуана Карлоса, котрий на XVII іберо-американському саміті (листопад, 2007 року) попросив Уго Чавеса «заткнутися», коли той несподівано обрушився з жорсткою критикою на колишнього іспанського прем'єра Хосе Марію Аснара. «Незбагненно, як можна так поводитися з королем Іспанії! Президенте! Потрібно з повагою ставитися до інших, тоді й тебе поважатимуть», – заявила колишня перша леді Венесуели.

Від шлюбу з Родрігес у Чавеса є дочка Росінес, якій нині вже дванадцять років. Однак її мати вважає за краще не розголошувати подробиць стосунків Чавеса з донькою та її власних стосунків з экс-чоловіком.

Нешасливі шлюби подружніх пар № 1 не така вже й рідкість. Бо статус не керує небесами, де укладаються шлюби.

Підготувала Юлія ЦИРФА.

Мексика

